

مؤسسہ مہندسی
و مدیریت ساخت علوی پور

فرہنگ ایمنی (Safety Culture)

طبق گزارش ACSNI در سال ۱۹۹۳، در بسیاری از حوادث بزرگ، سیستم مدیریت ایمنی نتوانسته به طور مناسبی از وقوع این حوادث جلوگیری نماید و نشان می‌دهد که مواردی فراتر از مدل‌های مدیریتی برای جلوگیری از این حوادث نیاز است.

اصطلاح فرهنگ ایمنی برای اولین بار در خلاصه گزارش INSAG در مورد نشست بررسی پس از حادثه چرنوبیل در آوریل ۱۹۸۶ معرفی شد که توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سال ۱۹۸۶ منتشر گردید و باعث گسترش این مفهوم شد. در این گزارش، فرهنگ ایمنی به یک موضوع بسیار کلی اشاره دارد که تعهد شخصی و مسئولیت‌پذیری همه افراد درگیر در هر فعالیت است.

اما بعد از آن، کمیته ACSNI در سال ۱۹۹۳ این مفهوم را به این صورت توصیف نموده است که: فرهنگ ایمنی یک سازمان، محصول ارزش‌های فردی و گروهی، تصورات ذهنی و باورها، شایستگی‌ها و صلاحیت‌ها و الگوهای رفتاری است که تعهدات، شیوه‌ها و مهارت‌های مدیریت ایمنی و سلامت سازمان‌ها را نشان می‌دهد.

اگرچه تعاریف بسیار دیگری نیز در مراجع متعدد ارائه شده است، اما این اجماع وجود دارد که مفهوم فرهنگ ایمنی یک مفهوم پیشگیرانه است که نیاز به مدل‌سازی خاصی دارد.

Reference

Definition of safety culture

Hale (2000)	Safety culture refers to “the attitudes, beliefs and perceptions shared by natural groups as defining norms and values, which determine how they act and react in relation to risks and risk control systems.”
Guldenmund (2000)	Safety culture is defined as those aspects of the organizational culture that will impact on attitudes and behavior related to increasing or decreasing risk.
Cooper (2000)	Culture is “the product of multiple goal-directed interactions between people (psychological), jobs (behavioral) and the organization (situational); while safety culture is ‘that observable degree of effort by which all organizational members direct their attention and actions toward improving safety on a daily basis.’”
Mohamed (2003)	Safety culture is a subfacet of organizational culture that affects workers’ attitudes and behavior in relation to an organization’s on going safety performance.

مدل ایجاد فرهنگ ایمنی

بر اساس مطالعه ای که توسط Choudhry و همکاران در سال ۲۰۰۷ میلادی انجام شده، اجزای سیستم فرهنگ ایمنی (Safety Culture) از سه سیستم جداگانه تشکیل شده است.

جو ایمنی

Safety Climate

منعکس کننده ادراک کارکنان در مورد سیستم مدیریت ایمنی سازمان است. مواردی از جمله خط مشی‌ها، شیوه‌ها و رویه‌هایی که نشان می‌دهند ایمنی چگونه در محیط کار اجرا می‌شود.

سیستم ایمنی

Safety System

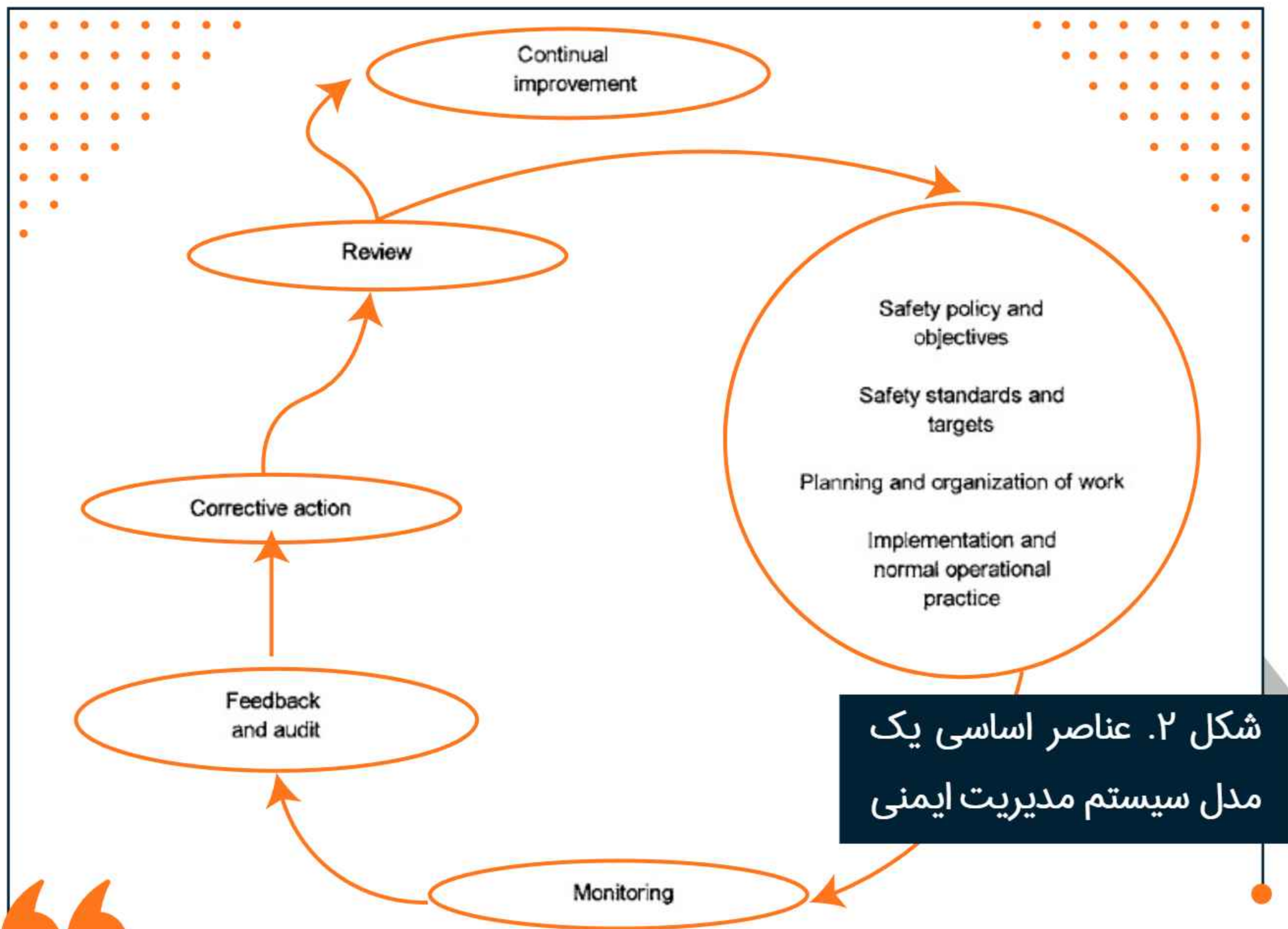
یک فرآیند سیستماتیک برای برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و بررسی عملکرد ایمنی ارائه می‌دهد و فقط مستندسازی نیست، بلکه اجرای واقعی فرآیندها، رویه‌ها و شیوه‌های کنترل عملیاتی است.

ایمنی مبتنی بر رفتار

Behavior-based Safety

به کاربرد سیستماتیک تحقیقات روانشناختی بر روی رفتار انسان اشاره دارد. این یک رویکرد تحلیلی یا مبتنی بر داده است که در آن رفتارهای حیاتی شناسایی و برای تغییر هدف قرار می‌گیرند. در BBS، توجه اولیه معطوف به رفتارهای خاص مرتبط با ایمنی است که معمولاً توسط کارگران انجام می‌شود.

قابل ذکر است که بیش از ۸۰ درصد از کل حوادث در محل کار به رفتارهای نایمن نسبت داده می‌شود.

شکل ۲. عناصر اساسی یک
مدل سیستم مدیریت ایمنی

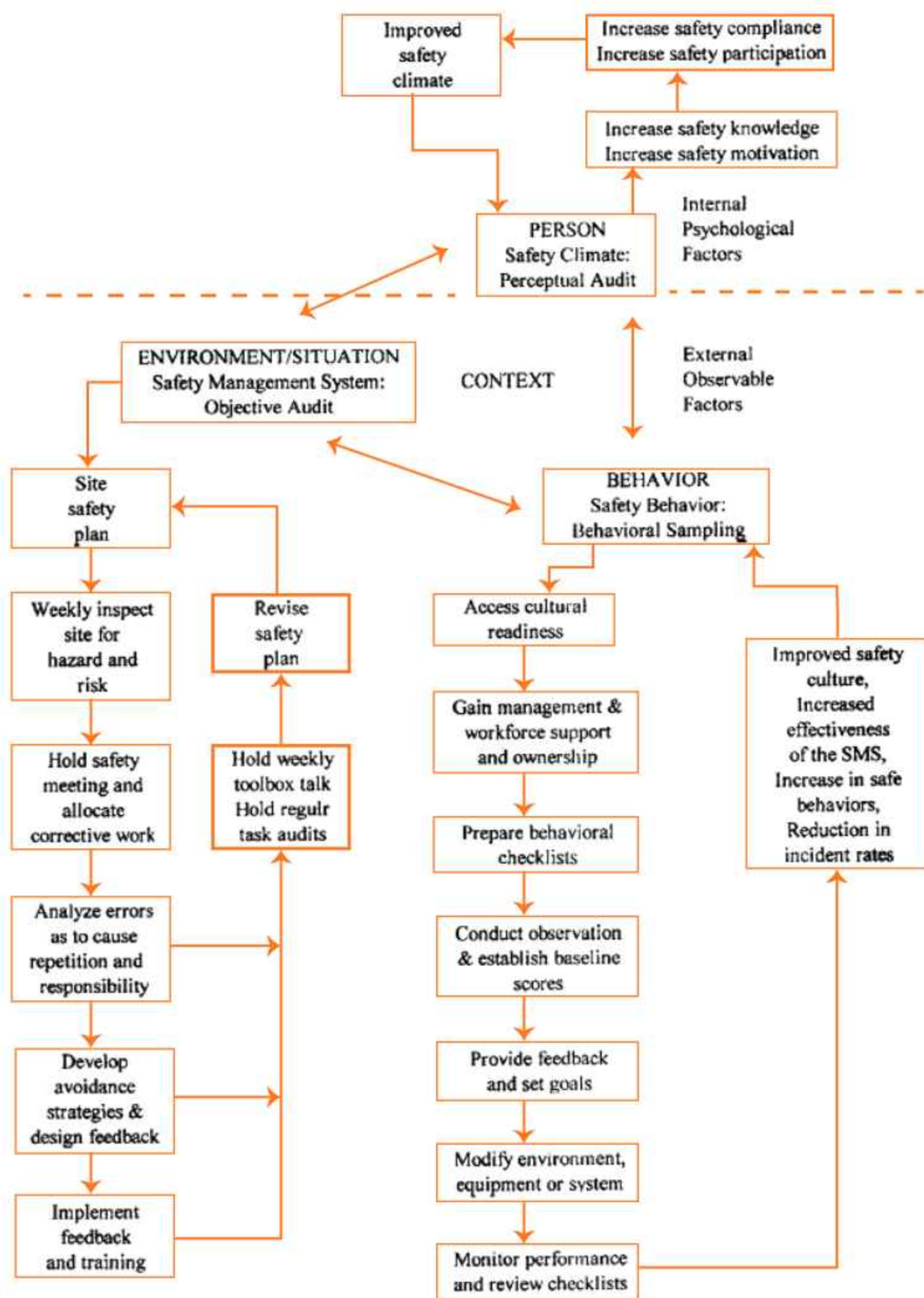
در این مطالعه مدلی یکپارچه ارائه شده و برای اثبات کارایی، آن را با سایر مدل‌ها مقایسه نموده است. این مدل به عنوان مبنای منطقی برای تعیین اینکه چه چیزی و چگونه جنبه‌های مختلف فرهنگ ایمنی ساخت‌وساز را تجزیه و تحلیل و ارزیابی کنیم، عمل می‌نماید.

ویژگی‌های مدل معرفی شده

سه مفهوم جو ایمنی، ایمنی مبتنی بر رفتار و سیستم ایمنی را ادغام می‌کند و به ابعاد مختلف فرهنگ ایمنی ساخت‌وساز اجازه می‌دهد که به صورت جداگانه یا ترکیبی اندازه‌گیری شده و همچنین تجزیه و تحلیل چند سطحی فرهنگ ایمنی ساخت را فراهم نمایند.

بریک نوع ابزار اندازه گیری تکیه ندارد و ابزارهای مختلفی مانند نظرسنجی، گروه های متمرکز، تجزیه و تحلیل اسناد و... را در خود جای می دهد.

ساختار محیط یا موقعیت، نه تنها به جنبه‌های موقعیتی سازمان، بلکه به شرایط خاص پروژه نیز مربوط می‌شود.

شکل ۳. مدل ایجاد فرهنگ ایمنی ساخت

**جایگاه مبانی ارائه شده
در آموزش‌های مؤسسه
ACEMI**

در نقشه راه جامع مؤسسه مهندسی و مدیریت
ساخت علوی‌پور، دوره‌ی مدیریت ایمنی پروژه در سطح
مهارت‌های سخت به صورت جامع ارائه شده است.
دوره مدیریت پروژه بر اساس PMBOK به همراه
الحاقیه ساخت پیشنهاد این دوره می‌باشد.
برای آشنایی با دوره‌ها و تاریخ برگزاری آنها به
تقویم آموزشی مؤسسه مهندسی و مدیریت
ساخت علوی‌پور مراجعه نمایید.

dralavipour.com

ACEMI